

Nieuwsbrief

Uitgave: Vereniging Konstantin Paustovskij

Redactioneel bij Nieuwsbrief # 9

Een bijeenkomst met een lezing, dat is de inzet van deze Nieuwsbrief. Mijheer August Thiry leest ons voor uit eigen werk en vertelt over zijn reizen in de voetsporen van Paustovskij. Ik hoop van harte dat u in grote getale zult komen en dat wij elkaar weer kunnen ontmoeten en kunnen spreken over onze gemeenschappelijke fascinatie: Konstantin Paustovskij.

Kees van de Ven - november 2004

КОНСТАНТИН ПАУСТОВСКИЙ

СОБРАНИЕ СОЧИНЕНИЙ

В ДЕВЯТИ ТОМАХ

Inhoud # 9

- recensie *De Zwarte Zee*, Volkskrant
- uitnodiging bijeenkomst 21 november
- P-column door Margaret Beers.
- Nieuwsbulletin
- Museum Konstantin Paustovskij in Odessa
- 'Batoemi' verhaal van August Thiry
- Bestuursberichten

De lyriek van Paalwormen

Aai Prins, Volkskrant 10-09-2004

De Russische schrijver Konstantin Paustovskij (1892-1968) is in Nederland vooral bekend geworden door zijn zes delen tellende autobiografie *De geschiedenis van een leven*. In eigen land was het niet zijn autobiografie waarmee hij de grootste roem oogstte (het eerste deel werd bij verschijnen in 1945 als apolitek en dus waardeloos bestempeld), maar *De baai van Kara-Bogaz*, een documentaireachtige roman over het ontsluiten van deze baai in de Kaspische Zee en zijn natuurlijke rijkdommen. Met deze roman trad Paustovskij in 1932 toe tot een select gezelschap van Sovjet-schrijvers. 'Zulke boeken hebben wij nodig!', zou Kroepskaja, de weduwe van Lenin, over *De baai van Kara-Bogaz* hebben gezegd. Later schreef Paustovskij een aantal 'productieromans' waarin het vooral gaat om de industriële opbouw van het land.

Uit de inmiddels ontsloten correspondentie van de schrijver blijkt dat hij weinig ophad met Lenin en zijn ruwe kameraden. Hij zou nooit lid worden van de communistische partij en waagde het wel eens een stem van protest te laten horen. Na de dood van zijn beschermheer Gorki in 1936 werd dit ook voor hem riskant.

In *De Zwarte Zee* doet Paustovskij verslag van zijn verblijf, begin jaren dertig, aan de Zwarte Zee, waar hij steeds meer in de ban raakt van deze kuststrook, zijn natuur, zijn geschiedenis. Hij tekent verhalen op van de bewoners en wisselt deze af met eigen observaties en herinneringen, scheepsjournalen en andere documenten – een procédé dat hij ook al in *De baai van Kara-Bogaz* toepaste. De charme van Paustovskij is zijn onverzadigbare nieuwsgierigheid, zijn encyclopedische kennis van de meest uiteenlopende dingen, gekoppeld aan zijn romantische, lyrische pen. Bij Paustovskij krijgen zelfs plankton en paalwormen (ook wel 'torpedo's' genoemd, aangezien ze complete scheepsrompen doorboren) een lyrisch tintje.

Tegelijkertijd is *De Zwarte Zee* een tijdsdocument waarin nog dromers voorkomen die de natuur naar hun hand menen te kunnen zetten voor het heil van de mensheid. Zo is er een zonderlinge meteoroloog die een plan heeft ontwikkeld om de verwoestende lokale stormen onschadelijk te maken: door tunnels te graven in een bergrugzal, denkt hij, voorkomen kunnen worden dat de luchtstromen zich tot de beruchte 'bora' zullen ophopen. Dergelijke prachtige verhalen doen een kleine wrevel over het soms al te monter, dappere en doortastende Sovjet-volkje makkelijk vergeten

Aan de leden van de Konstantin Paustovskij Vereniging

Hierbij nodigen wij u, mede namens de schrijver August Thiry uit voor een presentatie van de langverwachte

“Sprong naar het Zuiden”

Alle leden en eventuele belangstellenden zijn van harte welkom:

**Zondag 21 november 2004 van 13.00 - 14.00 uur
in de Hermitage aan de Nieuwe Herengracht 14 te Amsterdam**

U wordt verwacht op de derde etage aldaar waar August Thiry een voordracht met dia's zal houden over feiten en plaatsen die ons, Paustovskij-fans zeker zullen interesseren. Zowel het Turks-Kaukasisch deel uit " Sprong naar het Zuiden " komt aan bod, als locaties in Georgië en Noord-Oost Turkije. Leden die interesse hebben in de volgende P-reis naar dit gebied mogen deze lezing zeker niet missen !

Leen Stout zal verslag uitbrengen van de stand van zaken betreffende de voorbereidingen van deze "sprong" gemaakt door hem, Hein Leffring en Lisette Mouton. (De voorgestelde periode is oktober 2005.)

Entree Hermitage museum € 6.-
Museumkaart gratis toegang.

We stellen uw aanwezigheid zeer op prijs.

Na de lezing begeven we ons gezamenlijk naar een plek om rustig wat bij te praten.

Over de auteur:

August Thiry weet zijn fascinatie voor andere culturen bij de lezer over te brengen. Hij publiceerde romans en novellen en schrijft reisreportages voor literaire tijdschriften en voor De Standaard en De Morgen. Zijn reisroman *Grieks vuur* verscheen bij Davidsfonds/Leuven.

De mogelijkheid wordt geboden om de recent verschenen roman aan verminderd tarief aan te kopen. August zal *Land van beloften Vrouwen onder de islam* signeren.

August Thiry neemt je mee naar het oosten. Je loopt in het spoor van drie vrouwen die vreemd gaan onder de islam. Je bent getuige van drie migraties tussen liefde en dood. En je komt terug met onvergetelijke reiservaringen.

Hoe uitzichtloos is het leven van de weduwe Warda aan de Georgische kust van de Zwarte Zee? Ze gidst je door de doolhof van de nevelige havenstad Batoemi en leidt je naar het eindpunt bij de vuurtoren van Paustovskij.

Waarom vindt een Turkse Assyriër zijn laatste toevlucht in de Bergen van Noord-Irak? Je bent te gast bij een kleine groep vergeten Assyrische christenen. Een wrokkige banneling, een rebelse dochter en haar moeder wijden je in in hun verborgen geschiedenis.

Wat bezielt de Vlaamse Marjan om haar geluk te beproeven in Hunza, de abrikozenvallei in het hoge Noorden van Pakistan? Haar onmogelijke relatie met Hakim is een reis te ver. Ze vlucht weg uit het gedroomde paradijs.

Bereikbaarheid Hermitage zie site www.hermitage.nl

P-COLUMN

Door deze column(s) loopt een rode draad van weemoed, bewondering, kritiek, liefde en overgave...

Toen...

Het is nu ruim 36 jaar geleden dat Paustovskij overleed. 14 juli 1968.

Op foto's zie je hem zitten aan zijn bureau in z'n kleine datsja. Voor hem op tafel staan z'n pijp, pen en inkt. Hij mocht niet roken, schreef niet in vrijheid maar zowel schrijven als roken deed hij tot aan zijn dood.

Bij ons in Nederland rook het in '68 niet naar pijptabak of sigaretten maar naar rookbommen en wiet. De roerige jaren van democratisering en verzet tegen de autoriteiten waren begonnen!

Voor mij was het de tijd van een nieuw vriendje. Een lange lenige slanke blonde jongeman. We waren 19 en 21 en we gingen in het geheim (zowel inhoudelijk als qua samenzijn) naar een anarchistische praatgroep ergens in het souterrain van een bourgeois herenhuis in Utrecht, georganiseerd door sympathisanten van de links radicale vleugel van de CPN. Het bleef bij die ene avond en de mooie jongen koos niet voor mij maar voor de mannenliefde. Groeiend naar volwassenheid, onderzocht ik alles wat me van huis uit hardnekkig uit het hoofd gepraat werd.

Nu, 36 jaar later, begrijp ik dat je alleen in vrijheid kunt groeien en dat je van onderdrukking en agressie niet groot wordt maar gestoord.

Zou Paustovskij hier ook niet mee hebben gestreden tijdens zijn leven? Agressie en brute macht die het volk onderdrukt? Hij heeft er zijn leven lang doorheen moeten laveren. Hij moet tijdens zijn werk ook vaak angst gehad hebben maar heeft toch vol weten te houden. Hij vond troost en ontsnapping in de natuur waarnaar hij kon kijken met de blik van een kind.

MB 2004

NIEUWSBULLETIN

DE ZWARTE ZEE

“De zwarte Zee” van Paustovskij, vertaald door Wim Hartog en uitgegeven door de Arbeiderspers is intussen verschenen. Het ISBN nummer is 90 295 363 22 en het boek kost in de boekhandel EURO 17,00. Hein Leffring was op de boekpresentatie:

Lang gewacht, stil gezwegen, nooit gedacht, toch gekregen. Zo ongeveer was het gevoel dat ik had over het uitkomen van De Zwarte Zee in de vertaling van Wim Hartog.

De Arbeiders Pers liet eerst weten dat vlak voor de kerst in 2002 de vertaling zou verschijnen. Daarna werd het voorjaar van 2003 genoemd, vervolgens zou het in de zomer worden en tenslotte februari 2004 en toen weer mei maar het kon ook september worden. Uiteindelijk werd het dan toch mei 2004 dat het boek verscheen.

Ondanks dat de uitgeverij niet bepaald communicatief is geweest naar onze Vereniging – we hadden graag en ook veel kunnen bijdragen aan de promotie – trof gelukkig een flink aantal belangstellenden elkaar op vrijdag 18 juni j.l. in boekhandel Pegasus in Amsterdam. Het was een mooie zonnige namiddag. Ik verbeeldde me dat Paustovskij zag dat het goed was. Het was druk, gezellig en het glas werd geheven op de geboorte van deze nieuwe Paustovskij telg voor ons Nederlanders. “Dat er nog vele mogen volgen”, hoorde ik iemand zeggen. Een betere aansporing voor Wim om de handschoen op te pakken en de lezers opnieuw te laten genieten kan ik me niet indenken.

BIBLIOGRAFIE PAUSTOVSKIJ-VERTALINGEN

In de Nieuwsbrief #6 hebben wij een bibliografie van de Nederlandse vertalingen van Paustovskij afgedrukt. Hoewel we van verschillende leden te horen kregen dat deze lijst verre van compleet was hebben we tot nu toe nog geen aanvullingen en /of correcties ontvangen. Wij zijn als redactie echter wel afhankelijk van uw inbreng dus duik in uw boekenkast en stuur ons een lijst van alle vertalingen die u in bezit heeft. Ik heb intussen van het Paustovskij museum in Odessa de bibliografie van Paustovskij in het Russisch mogen ontvangen. Deze wordt voor de volgende Nieuwsbrief vertaald. Op deze manier hopen we alle verhalen en romans die Paustovskij tijdens zijn leven heeft geschreven boven water te krijgen en kunnen we ook meteen zien welke werken nog niet in het Nederlands zijn vertaald.

UITGAVE FOTOBOEKJE

Op de bijeenkomst in Mechelen is het prachtig verzorgde boekje met authentieke fotoansichtkaarten over Paustovskij gepresenteerd. Het betreft een facsimile uitgave van het mapje met ansichtkaarten over Paustovskij dat door de directrice het Paustovskij-museum in Goroditsje aan de vereniging is geschonken tijdens een bezoek aan Oekraïne. Het kaartje van dit mapje kaarten met begeleidende tekst, alle foto's en de originele Russische achterkant met opschrift staan afgedrukt in het boekje, voorzien van een Nederlandse vertaling door Arie van der Ent. Het boekje is uitgegeven door uitgeverij Poliphili uit Antwerpen (Ria Verbergt en Werner de Bondt) en kost in de winkel EURO 14,90. Leden van de vereniging kunnen het boekje bij het secretariaat bestellen voor EURO 10,00. Bestellen bij kees.tortuca@home.nl of info@atelierdebondt.be of bij Redactie Paustovskij, Diepenstraat 52, 5025 MS Tilburg of door het overmaken van X keer EURO 10,00 + EURO 2,50 verzendkosten op rekening 356530388 ten name van de Vereniging Konstantin Paustovskij, te Staphorst onder vermelding van “X exemplaren Fotoboekje Paustovskij”

FILM KARA BOGAZ

De film Kara Bogaz, die op de bijeenkomst in de Balie in Amsterdam werd vertoond is voorzien van Nederlandse ondertiteling. Arie van der Ent vertaalde alle teksten. Uitgeverij Poliphili (Werner de Bondt en Ria Verbergt) hebben een gemonteerde versie vervaardigen en het geluid is beter gesynchroniseerd met de film. Het scenario voor Kara Bogaz werd destijds door Paustovskij zelf geschreven en is in de dertiger jaren verfilmd. De film is door een speling van het lot nooit in roulatie gebracht. Het is evenwel een prachtig voorbeeld van de sovjetfilmindustrie uit die tijd. Vol arbeidersheroïek en geloof in een betere toekomst. Een prachtig document.

De film Kara Bogaz is nu te koop op video (EURO 16,00) en op DVD (EURO 32,00). Bestellen bij kees.tortuca@home.nl of info@atelierdebondt.be of bij Redactie Paustovskij, Diepenstraat 52, 5025 MS Tilburg of door het overmaken van het verschuldigde bedrag + EURO 2,50 verzendkosten op rekening 356530388 ten name van de Vereniging Konstantin Paustovskij, te Staphorst onder vermelding van "Kara Bogaz", video en/of DVD en het aantal exemplaren.

MUSEUM K. G. PAUSTOVSKIJ, ODESSA

Sinds een jaar hebben wij (brief)contact met het Paustovskij museum in Odessa en indirect via hen met enkele Paustovskij verenigingen uit andere steden in Georgië. Onlangs ontvingen wij de volgende brief en een knipsel uit *De Odessa Koerier*.

Museum K.G.Paustovskij

Wij waren in afwachting van de dag, dat de uitslag bekend werd van het gemeentelijk concours vernoemd naar Konstantin Paustovskij. Dit concours wordt sinds 1999 ieder jaar gehouden. Wij zijn erg gelukkig omdat aan de Nederlandse Vereniging ter gelegenheid van de viering door het hoofd van de Gemeente - de Burgemeester van Odessa - een eervolle vermelding is toegekend voor het onder de aandacht brengen van het werk van Konstantin Paustovskij en de vriendschapsrelatie tussen de Vereniging en het Museum.

Bij een ontmoeting zullen wij u de oorkonde plechtig overhandigen.

Wij sturen u een lijst van de werken van Konstantin Paustovskij. U kunt deze lijst bekijken en er verder mee aan de slag gaan. De lijst komt uit de Verzamelde Werken van Konstantin Paustovskij in 9 banden uit 1984 en de Brieven van K.P. ook in 9 banden. Het zijn erg kostbare uitgaven. Lev Levitskij, de samensteller hiervan en tevens de auteur van zijn biografie, heeft het originele werk gebruikt. Achterin iedere band heeft hij een register toegevoegd van namen, verklaringen en andere zaken.

Wij zullen de folders verspreiden die u ons stuurde. Wij sturen hierbij onze folders die recent zijn gedrukt.

Wij wachten op 'De Zwarte Zee' en uw brief.

Wij wensen u gezondheid en succes.

Hoogachtend, Viktor Gloemakov

УПРАВЛЕНИЕ КУЛЬТУРЫ ОБЛГОСАДМИНИСТРАЦИИ

МУЗЕЙ К.Г. ПАУСТОВСКОГО

ФИЛИАЛ ОДЕССКОГО ГОСУДАРСТВЕННОГО ЛИТЕРАТУРНОГО МУЗЕЯ

Одесса, 65014

ул. Чесновоморская, 6

«15» МАЯ 2004 г.

т/ф 7310-987

т. 22-8443

иск. № _____ от _____

Дорогие друзья!

Мы ждали дня, когда будет объявлен результат муниципального конкурса имени Константина Паустовского /конкурс эссе/ который основан в 1999 году/

Мы очень довольны, так как Общество в Голландии отмечено городским головой /мером Одессы/ за популяризацию творчества Константина Паустовского и связь с нашим обществом—"Товариществом "Мир Паустовского" и музеем.

При встрече мы торжественно передадим Диплом Вам.

Высылаем список произведений Константина Паустовского. По этому списку Вы сможете работать. Это перечень из последнего собрания сочинений в 9 томах, 1984 года, том №9 письма К.Паустовского. Это очень ценное собрание. Составитель его, он же биограф писателя -Лев Левинский, который оригинально сделал эту работу, давая пояснения, в конце каждого тома, именам, названиям и другим терминам.

Буклеты, присланные нам мы распространяем.

Высылаем буклеты музея, которые недавно отпечатали.

Идем "Чёрное море", а так же писем.

Здоровья Вам и успехов.

С уважением

Виктор Глушаков

DE ODESSA KOERIER

Literatuur

Nieuwe laureaten

zaterdag 10 juli 2004

Paustovskij fans

In het museum K.G. Paustovskij voltrok zich een plechtige ceremonie. De gemeentelijke literaire prijs genoemd naar deze schitterende schrijver werd uitgereikt.

Aan het begin van de uitreiking overhandigde R.B Bodelan aan het museum de herdenkingspenning '60 jaar bevrijding van Odessa'.

Het was geen toeval: juist deze schrijver nam als vaderlander actief deel aan de Grote Vaderlandse Oorlog.

Vervolgens reikte de jury onder voorzitterschap van de schrijver Moerat Bazojev oorkondes uit aan de laureaten van dit jaar: aan Anton Michajlevskij voor zijn boek 'Nachten van Koeïndzji' aan Ina Roedi voor de poëziebundel 'Weerspiegelingen', aan Svetlan Malsj voor het essay 'Alleen met muziek' aan de directeur Galin Soesjtjenko van de bibliotheek YTOC (Vereniging van blinden) voor de verbreiding van literatuur in het algemeen en in het bijzonder van het inspirerende werk van Paustovskij.

Eervolle vermeldingen ontvingen Andre Jegorov, havenmeester van Odessa; de president van de navigatie-eenheid 'Oekrferry' Alexander Koerljand; Jevgenij Izotov, voorzitter van de regionale federatie van de vakbond van zeelieden; de directeur van van het regionale metrologisch en certificatie productiecentrum, Viktor Tsjarloek; de nederlandse 'Vereniging Konstantin Paustovskij' voor haar belangrijke bijdrage aan het bevorderen en verbreiden van het nagelaten werk van deze schrijver.

Vijftien eerbewijzen waren er voor de letterkundigen en recensenten die deelnamen aan de selectie voor het concours.

Gennadij Serebrjakov

Foto: Viktor Timtsjenko

ОДЕССА И ВОЕНА

Культура

Суббота, 10 июля 2004 года

НОВЫЕ ЛАУРЕАТЫ

ПАУСТОВЦЫ

В музее

К. Г. Паустовского

состоялась

торжественная церемония

вручения муниципальной

литературной премии

имени этого прекрасного

писателя.

Перед началом награждения Р. Б. Боделан передал музею памятную медаль «60 лет освобождения Одессы». Это произошло не случайно: ведь писатель - патриот принимал активное участие в Великой Отечественной войне. Затем по решению жюри под пред-

седательством писателя Мурата Базоева почетные дипломы лауреатов нынешнего года были вручены Антону Михайлевскому за книгу прозы «Ночи Куинджи», Илье Руди за книгу стихов «Отблески», Светлане Мальши за книгу эссе «Насилие с музыкой» и заведующей библиотекой УТОС Галине Сушенко - за популяризацию литературы и, в частности, творчества Паустовского. Почетными дипломами отмечены начальник Одесского порта Андрей Егоров, президент судходной компании «Укрфурри»

Александр Курлянд, председатель региональной федерации морских профсоюзов Евгений Изотов, директор Одесского регионального центра стандартизации, метрологии и сертификации Виктор Царюк и голландское «Общество Константина Паустовского» за значительный вклад в изучение и пропаганду литературного наследия писателя. Пятнадцать Почетных грамот были вручены литераторам - участникам конкурсного отбора.

Геннадий СЕРЕБРЯКОВ.

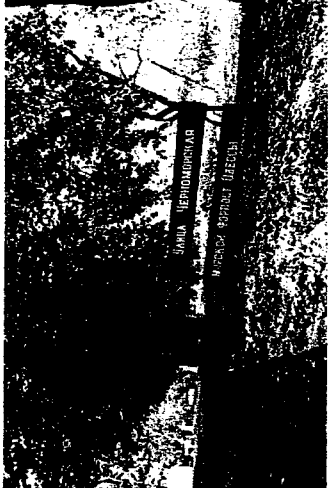
Фото: Виктория ГИМЧЕНКО.

ОДЕССА

УПРАВЛЕНИЕ КУЛЬТУРЫ, ОБЛГОСАДМИНИСТРАЦИИ
УПРАВЛЕНИЕ ПО ВОПРОСАМ КУЛЬТУРЫ И
ИСКУССТВА ОДЕССКОГО ГОРИСПОЛКОМА

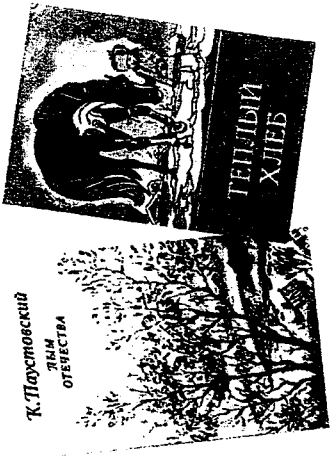
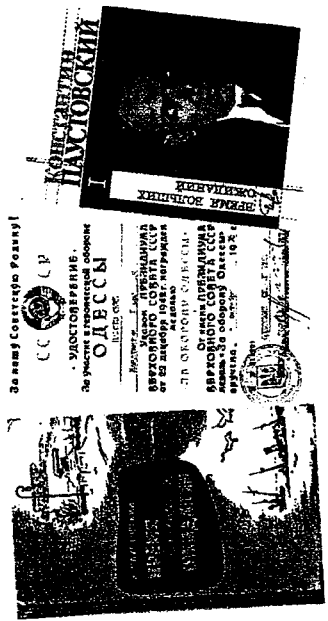
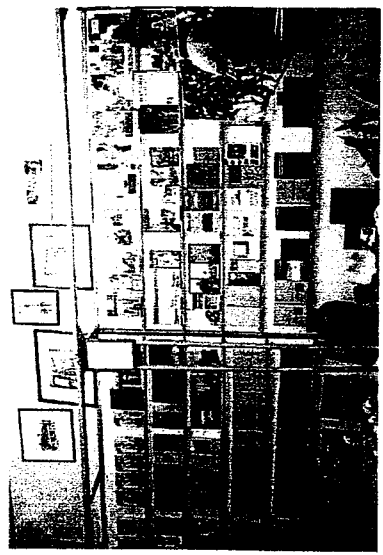
МУЗЕЙ К.Г. ПАУСТОВСКОГО
(филиал литературного музея)
ЛИТЕРАТУРНОЕ ТОВАРИЩЕСТВО
"МИР ПАУСТОВСКОГО"

ФОТОСЛУЖБА
Phone, Fax: +068 (0482) 428-427

Булет издан при поддержке
РЕГИОНАЛЬНОЙ ФЕДЕРАЦИИ МОРСКИХ ПРОФСОЗОВ ЮГА УКРАИНЫ
Продолжатель - ИЗОТОВ ЕВГЕНИЙ ИВАНОВИЧ

Одесса, 65014, ул. Черноморская 6. Тел.: 22-84-47
Проезд: трамвай №№ 28, 4, троллейбус №№ 2, 3
конечная остановка - ПК и О им. Т.Г. Шевченко
Время работы: с 10.00 до 16.00, выходной понедельник

Константина Паустовского многие ошибочно считают одесситом. И это неудивительно. Так как жизнь и творчество писателя связано с Одессой. Он писал: «Я всегда вспоминаю Одессу с улыбкой и особой душевной теплотой». Осенью 1919 года, спасаясь от мобилизации в денкинскую армию, К.Г. Паустовский приезжает в Одессу. В 1920 году началось время веры и больших надежд. Дальнейшая жизнь пошла уже не случайно, а более осмысленно и болс или менее твердо по пути служения народу... Этот долгий, трудный и прекрасный путь начинается в Одессе. И, завершая этот путь, подводя итоги жизни и творчества, К.Г. Паустовский создал в 1958 году одну из лучших своих книг — «Время больших жданий».

Экспонаты зала — своеобразная иллюстрация этой овети, которая начинается с описания улицы Черноморской. Та тогда еще существовавшей нечетной стороне, послылся ачинающий журналист. До революции 1917 года здесь жили, в основном значительные одеситы: коллекционеры-меценаты Элий Лемме, Михаил Брайкевич, Виктор Стрганов, Иван ранцев и др. Позже К.Г. Паустовский с женой Екатериной тепановой Загорской перебирается в дом №18 на ротивоположной стороне улицы. Во дворе этого дома, тогда ринадлежащего преподавателю рисования Анны Долматовой се супругу, священнослужителю, Дмитрию Гончарюку (в книге время больших жданий» — Просвирняк).

Поначалу К.Г. Паустовский работал в Опродкомгубе — олувоенной полугражданской организации, занимающейся аботением Красной Армии продовольствием и организацией ервых продотрядов из одесского пролетариата. Сохранилось ачное дело К.Г. Паустовского: заявление о приеме на работу, икета и другие документы. С мая 1920 года Паустовский — апускающий «Информационного листка». В это время в продкомгубе служили Василий Рeginин, Виктор Финк, Сергей яндарин, Евгений Иванов, Илья Ильф (файнзильбер).

В начале 1921 года К.Г. Паустовский переходит в зету «Моряк», где он проработал немногим более года. Но авет события, истинная ценность которых, определяется не а продолжительность. Именно в «Моряке» он впервые попал среду молодых писателей, которые по словам Юрия Олени, се готовились в профессионалы». Самой замечательной игурой среди них был Исаак Бабель. Это имя писателя громного и щедрого таланта», (как говорил о нем аустовский), фактически впервые появилось на печатных раницах, после трагедии 1939-40-х годов — ареста и расстрела беля. Это стало причиной многих неприятностей при издании рвого журнального варианта «Время больших жданий».

В «Моряке» К.Г. Паустовский встретился с Аделиной адис, Верой Инбер, Владимиром Нарбутом, Валентинм таевым и Львом Никулиным. На страницах морской газеты ервые были опубликованы: очерк «Одесса — Севастополь» и ихотворение «Вы помните у серого Камилла» (июнь 1921г.). В варе 1922 года К.Г. Паустовский как корреспондент «Моряка» правляется из Одессы в Батуми. (После этой командировки атель в Одессу не вернулся.) Пароход «Димитрий» еле дошел Севастополя. Далее на пароходе «Пестель» до Батуми.

Здесь в редакции «Моряка» развился талант не только зустовского — журналиста, но и Паустовского — писателя. есса в книгах К.Г. Паустовского встречается часто. Но все же авной из них можно считать повесть «Время больших жданий». Многие исторические события начала 20-х годов XX ка описаны в этой книге. Но, читая ее, все же не следует бывать, что это литературное произведение, где автор имсет аво на вымысел.

М any people mistakenly think that Konstantin Paustovsky was born and grew up in Odessa. No wonder! Many events in the writer's life and work were connected with Odessa. He wrote: "I always recollect Odessa with a smile and a special warm feeling." Paustovsky arrived in Odessa in autumn 1919 while trying to escape mobilization to Denikin's Army. He lived in Odessa for about two years, but according to his own words, that short period of time was a turning point in his life.

"1920 was the time of arising faith and big hopes. The life stopped being haphazard, it became more sensible and went, more or less steadily, along the way of serving people." That long, difficult and exciting way started in Odessa. Summing up his life and work, in 1959, Konstantin Paustovsky wrote one of his best novels - Years of Hope.

Exhibits displayed in one of the rooms of the museum provide a kind of an illustration to Years of Hope. The book opens with a description of Chernomorskaya (Black Sea) Street. The young journalist settled down in Dr Yakov Landesman's disused sanatorium on the odd-numbered side of the street (non-existent at present). Mainly well-to-do people had lived there before the October 1917 revolution: Yulij Lemke, Mikhail Braikevich, Victor Stroganov, Ivan Yeranisev, and others. Later, Paustovsky and his wife, Yekaterina Zagorskaya, moved across the street to the house No. 18 owned by Anna Dolmatova, a fine arts teacher and her husband, priest Dmitri Gonchariyuk (called Prosvirnyak in Years of Hope).

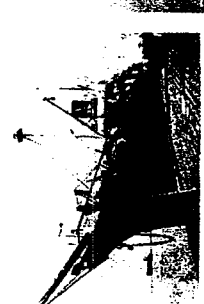
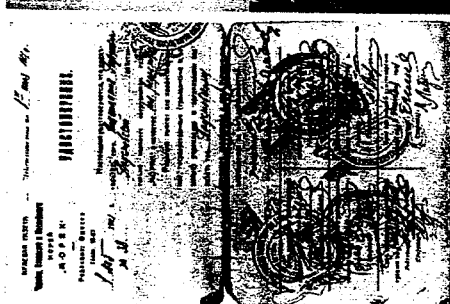
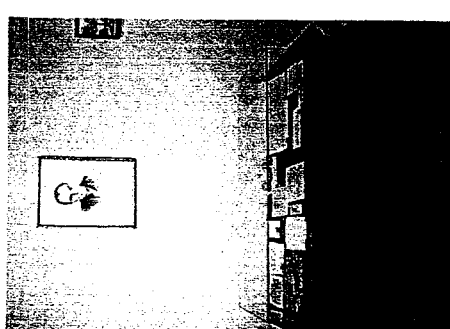
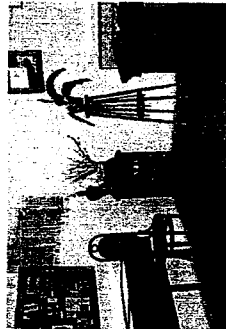
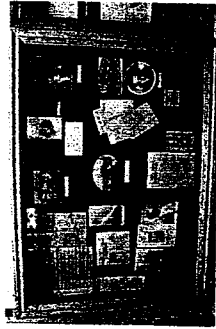
Paustovsky's first job in Odessa was at Oprodkomgub - a semi-military, semi-civic organization, which provided food for the Red Army and formed the first food-requisition detachments from local proletarians. Visitors of the museum can see some documents from Paustovsky's personal records file at Oprodkomgub: his job application, a questionnaire form, etc. In May 1920, Paustovsky became an editor of Information Bulletin for Oprodkomgub. There he met Vasilii Reginin, Victor Fink, Sergei Bondarrin, Eugeni Ivanov, and Ilya Ilf (literary pseudonym of Ilya Feinsilberg) who also worked at Oprodkomgub at that time.

In early 1921, Paustovsky quit his job at Oprodkomgub and began working for The Moryak (The Seaman) newspaper. He worked in the newspaper for a little more than a year, but true value of some events cannot be measured by their duration. It was at The Moryak where Paustovsky first joined the circle of young talented authors, who, according to writer Yuri Olesha, "were all going to become professional men of letters." Isaac Babel, "the writer of a great and lavish talent" (as Paustovsky characterized him) was the most outstanding figure among the young authors. In Years of Hope, Babel's name was actually mentioned in the press for the first time since the tragic events of 1939-1940 (Babel's arrest and execution). That was the reason why Paustovsky had many problems with the first publication of his Years of Hope in a literary magazine.

During his work at The Moryak, Paustovsky met Adelina Adalis, Vera Inber, Vladimir Narbut, Valentin Katayev, Vasilii Reginin, and Lev Nikulin. Paustovsky's essay Odessa - Sevastopol (May, 1921) and his poem Do you remember the gray Camille (June, 1921) were first published in The Moryak.

In January 1922, Konstantin Paustovsky went to Batumi as a Moryak correspondent. He went on board of the Dimitrii, but the ship could hardly reach Sevastopol, and Paustovsky continued his voyage on board of the Pestel, which took him to Batumi. Paustovsky did not return to Odessa after that business trip.

Konstantin Paustovsky's work at The Moryak developed not only his journalist skills, but also his literary talent. The writer often mentioned Odessa in his books, however Years of Hope is probably the main one, in which many historical events that took place in Odessa in the early 1920s are described. However, when reading this book, one should not forget that it is fiction and the author has the right to use his imagination.

HET REGENT IN BATOEMI

Het is een hectische bedoening aan de Turks-Georgische grensovergang Sarp langs de Zwarte Zee. De Georgische douane zit verschanst achter glas en controleert mijn visum. Vijf dollar, gebaart de beamtbe met gespreide vingers. Computer-service heet het, intikken van gegevens. Vijf euro kan ook. Welcome to Georgia. Ik mag doorlopen.

Het is ooit anders geweest. Tijdens de Koude Oorlog grendelde een metalen poort de grensovergang Sarp hermetisch af. Batoemi vlak over de grens werd een gesloten sovjethaven, ontoegankelijk voor buitenlanders. Dat bleef zo tot de implosie van USSR en het ontstaan van de onafhankelijke Kaukasische republiek Georgië in 1991. De metalen poort belandde op de vuilnisbelt van de geschiedenis; de onverharde kustweg die naar de grensovergang Sarp leidde, werd verbreed en geasfalteerd.

Wat lokt me naar die zuidelijke uihok van de Zwarte Zee? Ik heb me laten verleiden door het kleurenpalet van de Russische schrijver Konstantin Paustovski, die in de vroege jaren twintig van de vorige eeuw in Batoemi strandde en dat verkommerde oord het pissoir van de Zwarte Zee noemde. Het regende in Batoemi. In de havenkom waar olie van de Kaspische Zee werd aangevoerd, dreven Turkse feloeken beladen met stapels citrusvruchten. Subtropische vegetatie onder vochtige grijze lucht; invretend roest; de vettige sjasliekwalm van pennen schapenvlees op rokende houtskool; de stank van teer en pek; zo zag en rook Paustovski Batoemi. Hij liep malaria op en zweette zijn koortsdromen uit in een bedompte keet aan de haven. Kortom, een uitgelezen bestemming.

Van Sarp naar Batoemi is het een kwartiertje rijden in een marsjroetka, het Georgische minibusje voor collectief vervoer. De straten van Batoemi zijn breed en glibberig. Er is

weinig verkeer. Is het die vreemde leegte die ouderwetse afdrukken in sepia oproept? Straatbeelden van een broeierige Russische kustplaats bij het begin van de vorige eeuw.

Batoemi rook naar koffie, schreef Paustovski, de zeelui aan de haven zwierden de zwarte prut uit hun lege kopjes gewoon op straat. In de lokanta aan het centraal gelegen Tbilisis Moedani, het Tiflisplein, bestel ik mijn eerst kopje. De Batoemi-koffie is nog altijd een krachtig verschroeiend brouwsel met bitterzoete nasmaak.

Warda is tussen vijftig en zestig jaar oud. Moeilijk te schatten vanwege haar ingevallen wangen rond de mondholte waarin voortanden ontbreken. Zoals de meeste oudere bewoners van Batoemi spreekt ze vloeiend Russisch. Ik behelp me met mijn eigen overlevingspakketje pseudo-Russisch. Het appartementsgebouw waar de taxi me heeft afgeleverd, is een pokdalige woonkazerne. Warda Savrisjovitsj – Engels Street 110. De typiste schreef het voor me op toen ik in het Georgische consulaat in Brussel mijn visum kwam halen. Een verre verwante van haar, zei ze, Warda woonde al heel lang in Batoemi.

In de vooravond slenter ik met Warda door de straten in het centrum. Warda werkte vroeger bij de rechtbank. Na 1991 is het justitieapparaat hervormd. Gezuiverd, zegt ze sarcastisch, de nieuwe vriendjespolitiek. In de hoofdstad Tbilisi is het net zo gegaan. Neem nu president Sjevardnadze. Die was zelf in de USSR minister geweest, maar nadien heel snel ex-communist en vooral Georgiër geworden. Als er camera's in de buurt zijn, maakt hij het orthodoxe kruisteken alsof hij heel zijn leven niets anders heeft gedaan, zegt Warda. Zij had minder geluk. Ze is haar job kwijtgeraakt en gepensioneerd.

Als we afslaan naar de kustboulevard, komen we langs het protserige gebouw waarin het bestuur van de regio is gehuisvest. Bij de ingang houden zware jongens van de militie in donker camouflagepak hun kalasnikovs stevig tegen de heup. In Batoemi zie je de maffia niet zo gauw op straat, zegt Warda, bij ons zijn ze democratisch verkozen, ze zitten in het parlement.

Dwars op de kustboulevard snijdt een brede betegelde promenade het kiezelstrand doormidden. Late wandelaars slenteren in de ingevallen duisternis langs fonteinen, waarvan de waterstralen hevig rood en groen en geel opspuiten en neerklateren in verlichte bekkens. Bij het begin van de promenade staat een standbeeld in een keurig perk. Dat is Baboes grootvader, zegt Warda, de schrijver-politicus Memed Abasjidze.

De clan van de Abasjidzes domineert al eeuwen deze regio, Adjarië. Ze hielden de Ottomaanse Turken tevreden toen die Adjarië veroverden en islamiseerden. Ze hielden de Russen tevreden toen die hun sovjetsysteem opdrongen. Maar islam of communisme maakt hier niet veel uit. Het Adjarische bestuur houdt vooral zichzelf tevreden. De 60-jarige Abasjidze die het thans voor het zeggen heeft, heet met zijn voornaam Aslan, de Leeuw, maar iedereen noemt hem Baboe, Vadertje. Batoemi is zijn hoofdstad. Hij heerst als een pafferige Turkse pasja over het zuidelijke kustgebied van Georgië: hij is president en voorzitter van de Hoge Raad van de Adjarische Autonome Republiek.

We souperen in het Intourist. Het hotel is verbleekte witmarmere glorie uit de Stalin-tijd. Hoe vaak hebben hoge partijfunctionarissen op dienstreis hier 's avonds flessen Georgische champagne gekraakt? Dat sprankelende ritueel voltrok zich op een plek die voordien gewijde grond was. Hier verhief zich de Aleksandr Nevski-kathedraal, de grootste orthodoxe kerk van de Kaukasus. In 1936 liet Stalin de kathedraal opblazen; ze maakte plaats voor het Intourist. Bij de koffie steekt Warda een Marlboro van me op. Ze inhaleert diep. De Georgische munt, de lari, is nauwelijks een halve dollar waard, zegt ze, en haar maandelijks pensioen bedraagt veertien lari. Ik kijk naar de rekening: twee maanden pensioen, zoveel kost de luxe van een avondje uit in het Intourist van Batoemi.

Toen Paustovski in Batoemi was, nam hij graag het gammele treintje dat langs de kust naar de Groene Kaap ten noorden van de stad pufte. Ik volg met Warda de smalle paden tussen de heuvels. We zijn opgenomen in een onbeschrijflijke wirwar van bomen, planten en struiken. Kleverig subtropisch groen bedekt elk plekje van de rotsen en kloven tot aan de kustlijn van de Zwarte Zee.

De botanicus Aleksej Krasnov liet in 1912 op de Groene Kaap zijn botanische tuinen aanleggen. Ze werden beroemd en ze hebben twee wereldoorlogen en de hele USSR doorstaan, maar het vrije Georgië of het autonome Adjarië hebben geen beterschap gebracht. We komen langs percelen vol onkruid dat over de rode aarde voortwoekert. Daar lag de cactussentuin, zegt Warda.

Heel Batoemi weet dat de nieuwe tuinmannen van Baboe de zeldzaamste soorten hebben verpatst en de dollars op zak gestoken.

Op de terugweg rijdt de marsjroetka langs het station van Batoemi, een betonnen blokkendoos. Het wordt hier het Lelijk Ding genoemd, zegt Warda. Ik knik. Raar toch, een stad die zichzelf zo lelijk maakt te midden van zulke prachtige natuur.

Ik zit met Warda aan de haven. Vanuit de bazaar aan de kant van de stad achter ons dringen verwarde geluiden tot me door. Daar ergens heeft hij vaak gezeten. Paustovski kwam graag in de doechans van Batoemi, de wijnhuizen bij de haven. Er werd zware tabak gerookt, het stonk er naar de natte kleren van de sjouwers, die Kachetische wijn dronken bij hun vette kost. Paustovski zat bij het raam en verzamelde materiaal voor het zeemanskrantje dat hij in Batoemi had opgestart.

De regenvlaag die in sluiers over de Zwarte Zee is komen aandrijven, heeft de kust niet beriekt. Het klaart op; meteen baadt de hele havenkom in een verblindende gloed. Alles schittert: de vurig rode romp van een olietanker die voor de kust voor anker is gegaan; de in hevig groen geverfde hijskranen. Maar waar ik ook kijk, ik vind niet wat ik zoek. De vuurtoren kan ik van hieruit niet zien, zegt Warda, hij ligt een eind verderop, op de landtong achter het douanegebouw. Ze begrijpt niet wat er zo interessant is aan die oude vuurtoren. Het is een heel verhaal, moeilijk uit te leggen in mijn sputterend Russisch.

Op de redactie van het zeemanskrantje dat Paustovski had helpen opstarten, kwam soms een louche kerel langs. Het was de vuurtorenwachter van Batoemi. Hij heette Stavraki. Pas later werd duidelijk wie die man in feite was: de moordenaar van luitenant Schmidt, een van de helden van de Sovjet-Unie. Schmidt en Stavraki hadden dezelfde opleiding tot zeekadetten gevolgd. Tijdens het revolutiejaar 1905 ontmoetten ze elkaar opnieuw. In de marinebasis Sebastopol op de Krim waren de matrozen in opstand gekomen. Luitenant Schmidt nam de militaire leiding op zich en verzond een telegram naar Sint-Petersburg, waarin hij 'in naam van de roemrijke Zwart-zeevloot' het aftreden van de tsaristische regering eiste. De muiterij werd gesmoord in vuur en bloed; Stavraki leidde het executiepeloton dat het doodvonnis tegen Schmidt moest uitvoeren.

De epiloog van dat drama heeft Paustovski zelf meegemaakt in Batoemi. Daar had Stavraki zich na de Russische revolutie teruggetrokken. Hij leefde er anoniem, tot de waarheid aan het licht kwam. Hij werd aangehouden, berecht en terechtgesteld. Naderhand vernam Paustovski dat Schmidt een collectie foto's en gravures van vuurtorens had nagelaten; hij wilde ooit zelf als vuurtorenwachter gaan leven in een verre, exotische uithoek. Paustovski begreep dat Stavraki als een cynische vampier in de vuurtoren van Batoemi had geleefd. Hij was na de executie van zijn gehate rivaal in de huid van Schmidt gekropen en had zijn ultieme droom overgenomen.

Ik ploeter over de kale, modderige zandvlakte van de landtong. De vuurtoren is een doodgewone plompe toren met ernaast een huisje onder laag pannendak. Ik kijk naar het rasterwerk van de lantaarn, naar het koepeltje erboven. Alles lijkt doods en verlaten, op een

paar tieners na die wat rondzwerfen in die desolate omgeving. Wat had ik dan verwacht? De schimmige gestalte van Stavraki, onbeweeglijk vastgeklonken aan de reling van het boventerras? De opgestoken hand van een oudere man, de nieuwe vuurtorenwachter, die me tegemoet zou komen? Als we terulopen, wijst Warda naar een blitse discotheek. Dat is Dianaland, zegt ze. Het ding is genoemd naar Diana, de dochter van Baboe. Warda wordt er grimmig van. Onder communisten hoereerden ze in het geniep, zegt ze, nu bouwen ze die hoerenkasten open en bloot met onze lari's
Wat kan ik zeggen? Zij leeft hier, zij kent Batoemi; ik ben een passant, ik ken enkel de oude aquarellen en grisailles die Paustovski heeft nagelaten. En nergens in Batoemi is ook maar het geringste gedenkplaatje aangebracht dat herinnert aan zijn verblijf.

Ik heb afscheid van Warda genomen, ik loop het hele eind terug van haar appartement naar het centrum. Het is een grijsblauwe ochtend. Het regent. Aan de overkant van de straat stapt een jonge vrouw in een kort antraciet manteltje en een lange, frivool golvende lila baljurk uit een vorige eeuw. Haar hoofd zit verscholen onder een grote zwarte paraplu. Ze loopt met kleine pasjes langs houten schuttingen, langs vaalgrijze huizen met lage zinken daken. Ze houdt ondanks alles de schijn op. En ze past wonderwel bij een verregende havenstad aan de Zwarte Zee, die niet meer te bieden heeft dan haar afwisseling van felle kleuren en grijstinten, haar tropische vegetatie en haar protserige kustboulevard, haar verwaarloosde huizen en oude gebouwen, en haar bewoners die zich al vluchtig ingekleurde schimmen tussen die huizen, die gebouwen voortbewegen.

Op het Tiflisplein heb ik ansichtkaarten gevonden met telkens dezelfde smaragdgroene afbeelding van de botanische tuinen. Ik heb er eentje gekocht. Het is opgeklaard; witgloeiend tropenlicht vlekt door de bomen in zijlaan. In het postgebouw zoemen vliegen. Eén postzegel voor Europa, zegt de jonge vrouwelijke bediende achter de balie, dat is zo gebeurd. Ik kijk naar haar blote armen, ze bewegen hoekig als de bleke armen van een etalagepop. *Zjarko*, warm, zegt ze in het Russisch, terwijl ze aan het dunnen katoen van haar knalgele bloes trekt en zichzelf koelte toewuift. als ik al bij de deur ben, vraagt ze wat ik van Batoemi vond. Warm zeg ik, warm en vochtig. En dat Paustovski hier zijn tijd wel heeft gehad. Maar dat laatste hou ik voor mezelf.

August Thiry

BATOEMI PRAKTISCH

- **Visum:** Consulaat van Georgië – Square
Wiser 2 – 1040 Brussel. Tel 02 732 85 50

- **Logies:** op het Tbilisis Moedani bieden particulieren goedkoop verblijf in pension aan.
Hotels zijn duur.

- **Voor de Batoemi-blues:** K. Paustovski, *De sprong naar het zuiden* (Memoires, deel 5).

BESTUURSBERICHTEN

CONTRIBUTIE

Er is nog steeds achterstand met de betaling van de contributie. De contributie is EURO 16,00 per jaar. Wij willen u vragen om eens goed te controleren of u al heeft betaald voor 2004 (of zelfs voor 2003) en zo niet dit per omgaande te doen. Wenst u niet langer lid te blijven van de vereniging moet u dit duidelijk kenbaar maken aan het secretariaat, alleen niet betalen is dus niet voldoende!

Contributie overmaken op rekening 356530388 ten name van de Vereniging Konstantin Paustovskij, te Staphorst onder vermelding van het jaar waarvoor u betaalt. Belgische leden kunnen hun contributie voldoen via Ria Verbergt.

Natuurlijk was het allemaal gemakkelijker als we met acceptgiro's konden werken maar dit is nogal duur en we besteden het geld liever aan leuke dingen.

NIEUWE LEDEN, NIEUWE ADRESSEN

De vereniging Konstantin Paustovskij bestaat intussen ruim vijf jaar en we zijn gegroeid naar zo'n 60 leden. Dit betekent dat er in de afgelopen 9 maanden weer een aantal nieuwe leden zijn bijgekomen en dat stemt tot tevredenheid. Wij hopen deze leden aan de vereniging te kunnen voorstellen op de volgende bijeenkomst.

Ook wil het secretariaat erop wijzen dat het heel belangrijk is dat wijzigingen adresgegevens van de leden tijdig worden doorgegeven, anders blijft u in de toekomst verstoken van de nieuwsbrief en aankondigingen van activiteiten.

Secretariaat Paustovskij Vereniging,
P/A Mevrouw Gemmie Borggreven,
Hertog Hendriksingel 38
5216 BB DEN BOSCH

colofon

Deze nieuwsbrief is een uitgave van en voor leden van de vereniging Konstantin Paustovskij. De vereniging stelt zich o.m. ten doel het werk van Paustovskij breed onder de aandacht te brengen.

Redactie-adres
Diepenstraat 52
5025 MS Tilburg
tel. 013-5451128
fax. 013-5351279
kees.tortuca@home.nl